

Avalent>Perekonnaasjad ja pärimine>Pärimine>Asjaõiguste kohandamine

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Swipe to change

portugali keel

Asjaõiguste kohandamine

Portugal

1 Millised asjaõigused võivad tekkida, kui päritakse selle liikmesriigi õiguse alusel?

SISSEJUHTAV MÄRKUS

Esiteks tuleb märkida, et asjaõigus võib olla kasutusõigus (*direitos reais de gozo*) või pandiõigus (*direitos reais de garantia*).

Teiseks hõlmab doktriin lisaks materiaalseid esemeid käsitlevale asjaõigusele ka immateriaalse varaga seotud asjaõigust.

Portugali õigusega on ette nähtud *numerus clausus*'e põhimõtte ehk asjaõiguste ammendav laad (Portugali tsiviilseadustiku (*Código Civil*) artikkel 1306).

ÕIGUSED, MIS VÕIVAD KUULUDA PÄRIMISELE

Pärida saab õigusi, mis ei lõpe nende õiguste omaja surmaga.

Portugali tsiviilseadustiku artiklis 2025 on päritavate õiguste kohta sätestatud järgmiselt:

„1. Pärimisele ei kuulu õigussuhted, mis lõpevad pärast õigussuhte poole surma, tulenevalt nende iseloomust või seaduse alusel.

2. Ka loovutatavad õigused võivad omaniku surma korral lõppeda, kui omanik on sellise korralduse teinud“.

Näiteks kasutusvaldus (*usufruto*) ning kasutusõigus (*direito real de uso e habitação*) on asjaõigused, mis seaduse alusel lõpevad nende omaniku surma korral (tsiviilseadustiku artikli 1476 lõike 1 punkt a ning artikkel 1485).

Tsiviilseadustiku kehtiva versiooniga saab portugali keeles tutvuda aadressil

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis&so_miolo=&

Kui jätta välja kasutusvaldus (tsiviilseadustiku artikkel 1443), kasutusõigus (tsiviilseadustiku artikkel 1485), tsiviilseadustiku artiklis 2025 sätestatud olukordadega seotud asjaõigused või muud juhtumid, mis on konkreetselt sätestatud muudes õigusnormides, võivad ülejäänud asjaõigused üldjuhul kuuluda pärimisele.

Teatavad õigused on piiratud, näiteks asjaõigused, mis on seotud deklareeritud relvadega; neid saab pärandada üksnes vastavalt relvi ja laskemoona käsitleva õigusraamistiku (*Regime Jurídico das Armas e Munições*) artiklis 37 loetletud tingimustele, kus on sätestatud järgmiselt:

„1. Surnud isiku vara hulka kuuluvate deklareeritud relvade omandamiseks pärimise teel annab loa Polícia de Segurança Pública (PSP) (politsei) peadirektor.

2. Eelmise lõike tähenduses tuleb relvade olemasolu deklareerida politseis 90 päeva jooksul alates eelmise omaniku surmast või päevast, millal isik, kelle valduses relvad on, need avastab.

3. Politsei peadirektor võib anda loa registreerida relv kuni surnud isiku vara jagamiseni pärandi hooldaja nimele, millisel juhul on kohustuslik anda relv politseisse hoiule.

4. Kui pärandi hooldaja või muu pärija vastab relva omamise õiguslikele tingimustele, saab taotleda registreerimist tema nimele, kui relv jääb tema kätte hoiule.

5. Pärandi hooldaja taotlusel võidakse relv anda üle isikule, kes vastab relva omamise kriteeriumidele, kusjuures omandava isiku valib huvitatud isik, või võidakse relv müüa politsei korraldatud oksjonil ning üleandmisväärtus miinus tasud arvestatakse vara hulka.

6. Kui jagamine on lõpule viidud, antakse relv soodustatud pärijale, eeldusel et ta vastab relva omamise õiguslikele tingimustele.

7. Kui vara ei nõuta 10 aasta jooksul, antakse see üle riigile“.

Relvi ja laskemoona käsitleva õigusraamistikuga, mis kiideti heaks 23. veebruari 2006. aasta seadusega nr 5/2006, saab portugali keeles tutvuda aadressil http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=692&tabela=leis&so_miolo.

KASUTUSÕIGUSED

Seadusega on ette nähtud järgmised kasutusõigused (tsiviilseadustiku artiklid 1302–1575 ning osaajalist kasutamist käsitlev õigusraamistik (*Regime Jurídico da Habitação Periódica*), osutatud allpool):

omandiõigus (*direito de propriedade*) – tsiviilseadustiku artikkel 1302,

ühisomand (*compropriedade*) – tsiviilseadustiku artikkel 1403,

korteriomand (*propriedade horizontal*) – tsiviilseadustiku artikkel 1414,

kasutusvaldus (*usufruto*) – tsiviilseadustiku artikkel 1439,

kasutusõigus (*direito real de uso e habitação*) – tsiviilseadustiku artikkel 1484,

osaajalise kasutamise asjaõigused (*direito real de habitação periódica*),

hoonestusõigus (*direito de superfície*) – tsiviilseadustiku artikkel 1524,

servituudid (*servidões prediais*) – tsiviilseadustiku artikkel 1543.

Osaajalist kasutamist käsitleva õigusraamistikuga, mis kiideti heaks 5. augusti 1993. aasta dekreet-seadusega nr 275/93, saab portugali keeles tutvuda aadressil http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=648&tabela=leis.

TAGATISTEGA SEOTUD ASJAÕIGUSED

Tsiviilseadustikus on ette nähtud järgmised tagatistega seotud asjaõigused:

renditulu suunamine hüpoteegi katteks (*consignação de rendimentos*) – artikkel 656,

tagatis (*penhor*) – artikkel 666,

hüpoteek (*hipoteca*) – artikkel 686,

kinnisvaraga seotud eesõigus (*privilégios imobiliários*) – artiklid 743 ja 744,

pandiõigus (*direito de retenção*) – artiklid 754 ja 755.

MATERIAALSE VARAGA SEOTUD ASJAÕIGUSED

Tsiviilseadustiku artiklis 1302 on sätestatud, et selle seadustikuga reguleeritavat omandiõigust saab kohaldada üksnes materiaalsete vallas- või kinnisasjade (sh vee) suhtes.

IMMATERIAALSE VARAGA SEOTUD ASJAÕIGUSED

Tsiviilseadustiku artiklis 1303 on osutatud intellektuaalomandile, mida omakorda reguleeritakse tööstusomandi seadustikuga (*Código da Propriedade Industrial*). Doktriini raames on ette nähtud, et intellektuaalomandi mõiste hõlmab autoriõigust ja seonduvaid õigusi ning tööstusomandit. Portugali õiguses on säilitatud need kaks mõistet: intellektuaalomand (tsiviilseadustikus) ja tööstusomand (tööstusomandi seadustikus, mis on avaldatud 10. detsembri 2018. aasta dekreetseaduse nr 110/2018 lisas).

Tööstusomandi seadustiku artikli 2 kohaselt kuuluvad tööstusomandi alla kalandus, põllumajandus, metsandus, põllumajandusloomad ja kaevandustööstus, tööstus ja kaubandus ning ka kõik looduslikud või toodetud tooted ja teenused.

Doktriin ei ole ühtne küsimuses, kas riigisisese õiguses aktsepteeritakse omandiõigust ja muid asjaõigusi immateriaalse vara suhtes, näiteks õigust äriettevõttele või intellektuaalomandile. Seda küsimust tõlgendavad kohtud.

Tööstusomandi seadustikuga reguleeritakse õigusi patentidele, kasulikele mudelitele, pooljuhttoodetele, disainilahendustele, kaubamärkidele, hüvedele, logodele, päritolunimetustele ja geograafilistele tähistele ning nende muutmist ja üleandmist.

Patentidest ja kasulikest mudelitest tulenevad õigused ning pooljuhttoodete topoloogia, disainilahendused ja kaubamärgid, samuti muud eristatavad kaubatahised võidakse anda pandiks (tööstusomandi seadustiku artikkel 6).

Tööstusomandi seadustiku kehtiva versiooniga saab portugali keeles tutvuda aadressil

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=2979&tabela=leis&ficha=1&pagina=1

Äriühingute puhul reguleeritakse märkimisväärsete osaluste õiguste pärandamist ühe partneri surma tõttu ja sellekohaseid nõudeid äriühinguseadustikuga (*Código das Sociedades Comerciais*), täpsemalt järgmiste artiklitega:

artikkel 184 seoses pärimisega täisühingu liikme surma tõttu;

artiklid 198, 225 ja 252 seoses pärimisega osahinguliikme surma tõttu;

artiklid 469 ja 475 seoses pärimisega usaldusühingu liikme surma tõttu.

Äriühinguseadustiku kehtiva versiooniga saab portugali keeles tutvuda aadressil

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis&so_miolo=&

2 Kas need asjaõigused kantakse vallas- või kinnisasjaõiguste registrisse? Kas registrisse kandmine on kohustuslik? Millistesse registritesse need kantakse? Millised on registrisse kandmise nõudmised ja menetlus?

Jah, reeglina on nende õiguste kohta tehtud kanne registrisse, nagu allpool selgitatud.

KINNISTUSAMETID

Kinnistusametites (*Conservatórias do Registo Predial*) dokumenteeritakse hoonete õigusliku seisundiga seotud toimingud, sealhulgas seoses järgmiste asjaõigustega (kinnistusregistri seadustiku (*Código de Registo Predial*) artiklid 1 ja 2):

õigustoimingud, mis on aluseks omandiõiguse, kasutusvalduse õiguse, kasutusõiguse, hoonestusõiguse või servituutide seadmise õiguse kehtestamiseks, tunnustamiseks, omandamiseks või muutmiseks;

õigustoimingud, mis annavad õiguse korteriomandi kehtestamiseks või muutmiseks ning õigused osajaliseks kasutamiseks;

maa jagamisest ning ühise omandiõiguse struktuuri muutmiseks ja jagamisest tulenevad muutused maa omandiõiguses ning vastavad muudatused;

üleandmise või koormatise pakkumine, eelislepingud ja testamendiga tehtud eeliskorraldused, kui need on jõustunud, ning samuti neist toimingutest tulenev lepinguline staatus;

vara loovutamine võlausaldajatele;

hüpoteek, selle loovutamine või muutmine, vastava kande järjekoha määramine ja renditulu suunamine hüpoteegi katteks;

hüpoteegi või selle katteks suunatud rendiga tagatud nõuete üleandmine, kui tehing hõlmab tagatise ülekandmist;

enam kui kuue aasta pikkune rent ja selle üleandmine või edasirentimine, välja arvatud seoses rendisuhte alusel kasutatava põllumajandusmaaga;

selliste krediitnõuete pantimine, mis on tagatud hüpoteegiga või selle katteks suunatud rendiga, ning mis tahes muud toimingud või korraldused, mis

mõjutavad neid nõudeid;

mis tahes muud omandiõiguse piirangud, mille puhul on seadusest tulenev kohustus teha registrisse kanne;

õigustoimingud, millest tuleneb registrisse kantud õiguste, koormatiste või registreeritud reaalkoormatiste lõppemine.

Eespool osutatud toimingute dokumenteerimine on kohustuslik, välja arvatud kinnistusregistri seadustiku artiklis 8-A loetletud erandid.

Vastavalt tsiviilseadustiku artiklile 687 tuleb hüpoteek registreerida või vastasel juhul seda seoses pooltega ei tunnustata.

Maa registreerimise tingimused on täpsustatud järgmistes kinnistusregistri seadustiku õigussätetes:

objektid, mille suhtes kehtib registreerimiskohustus, tähtajad ja kinnisvaraomandi õiguste kehtivus on sätestatud artiklites 8-B, 8-C, 8-D ja 9;

eelregistreerimine, kande jätkuv kehtivus – eelkõige õigusjärgluse põhimõte ning vabastus osturegistris eelregistreerimisest jagamise/pärimise alusel – on sätestatud artiklites 34 ja 35;

artiklites 36–39 on sätestatud õigus taotleda registreerimist ning võimalus olla esindatud;

registreerimistaotluse esitamise vorm ja viisid – eelkõige õigus registreerida elektrooniliselt – on sätestatud artiklites 41–42-A;

dokumendid, mis tuleb esitada, on sätestatud artiklites 43–46.

Kinnistusregistri seadustikuga saab portugali keeles tutvuda aadressil http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=488&tabela=leis.

Lisateavet kinnistus-, äri- ja mootorsõidukiregistri taotluste kohta, näiteks selle kohta, kuidas taotlust saata, ning nõuete ja teenuste kohta saab aadressil

<https://justica.gov.pt/>.

ÄRIREGISTRI BÜROOD

Aktid füüsilisest isikust ettevõtjate, äriühingute, äriühingu vormis asutatud tsiviilõiguslike ühingute ja piiratud vastutusega üksikettevõtjate õigusliku seisundi kohta teabe avaldamiseks registreeritakse äriregistri büroodes (*Conservatórias do Registo Comercial*). Äriregistri büroodes registreeritakse ka teatavad ühistute, avalike ettevõtjate, ettevõtjate täiendavate gruppide ja Euroopa majandushuviühingute õigusliku seisundiga seotud aktid (äriregistri seadustiku (*Código do Registo Comercial*) artikkel 1).

Registrisse tuleb äriregistri büroodes kanda äriregistri seadustiku artiklis 15 sätestatud aktid, täpsemalt:

„Artikkel 15 (aktid, mille registreerimine on kohustuslik)

1. Artikli 3 lõike 1 ja 2 punktides a–c ning e–z, artiklis 4, artikli 5 punktides a, e ja f, artiklites 6, 7 ja 8 ning artikli 10 punktides c ja d osutatud aktide registreerimine on kohustuslik.

2. Eelmises lõikes osutatud aktide registreerimist tuleb taotleda kahe kuu jooksul alates nende väljastamise kuupäevast, välja arvatud järgmistes lõigetes sätestatud juhtudel.

3. Artikli 5 punktides a, e ja f osutatud akte tuleb taotleda kahe kuu jooksul alates neid kindlaks määrava dekreeidi avaldamise kuupäevast.

4. Taotlus äriühingu ning osaühingu aruannete registreerimiseks tuleb esitada majandusaasta lõpule järgneva seitsmenda kuu 15. päevaks.
5. Samuti on kohustuslik registreerida artiklis 9 osutatud õigustoimingud, otsused, menetlused ja kaitsemeetmed.
6. Ajutise meetme registreerimine ei ole kohustuslik, kui soovitud kaitsemeetme registreerimise taotlus on juba esitatud, ning selle registreerimine ei ole kohustuslik, kui põhimeetme registreerimise taotlus on juba esitatud.
7. Õigustoimingute ja ajutiste korralduste registreerimist äriühingu otsuste peatamiseks tuleb taotleda kahe kuu jooksul alates sellekohase ettepaneku tegemisest.
8. Eelmises lõikes osutatud õigustoimingutes ja ajutistes korraldustes väljendatud lõppotsuste registreerimist tuleb taotleda kahe kuu jooksul alates lõpliku ja edasikaebamisele mittekuuluva otsuse tegemisest“.

Äriregistris registreerimise tingimused on täpsustatud äriregistri seadustiku artiklites 28–53.

Vastavalt äriregistri seadustiku artikli 32 lõigetele 1 ja 2

saab registreerida üksnes toimingud, mida kinnitatakse neid õiguslikult põhjendavate dokumentidega;

saab võõrkeelse kirjutatud dokumente aktsepteerida üksnes juhul, kui need on tõlgitud, välja arvatud juhul, kui nendes osutatud toimingud kuuluvad registreerimisele kirjalike allikate põhjal, mis on kirjutatud inglise, prantsuse või hispaania keeles, ning pädev ametnik valdab seda keelt.

Mis puudutab maksukohustusi, siis äriregistri seadustiku artikli 51 lõike 1 kohaselt ei tohi ühtegi õigustoimingut, mille suhtes kohaldatakse fiskaalse olemusega tasusid, lõplikult registreerida enne maksukohustuste täitmist või tagamist.

Äriregistri seadustikuga saab portugali keeles tutvuda aadressil http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=506&tabela=leis.

VÄÄRTPAPERITE REGISTREERIMINE

Väärtpaberitena saab muude seaduse kohaselt väärtpaberiteks kvalifitseeruvate hulgas käsitada järgmisi:

aktsiad ja osad;

võlakirjad;

kapitaliväärtpaberid;

ühisinvesteeringusettevõtjate osakud;

eelmistes lõigetes osutatud asjakohased tagatisena saadud väärtpaberid, eeldusel et tagatis katab kogu emissiooni või seeriaid või see antakse emissiooni toimumise ajal;

autonoomsed tagatised;

muid ühesuguseid õiguslikke olukordi esindavad dokumendid, tingimisel et neid saab turule üle kanda.

(Portugali väärtpaberiseadustiku (*Código dos Valores Mobiliários*) artikkel 1)

Väärtpaberid on registreeritud vormis (Portugali väärtpaberiseadustiku artikkel 52).

Väärtpaberite omandamine ning ka kasutusvalduse, pandi või muude väärtpabereid koormavate õiguslike olukordade kehtestamine, muutmine või kustutamine registreeritakse (reeglina teeb seda emiteeriv üksus või juhtorgan) ja need võivad kuuluda pärimisele.

Väärtpaberite registreerimine, registreerivad organid, registreerimisnõuded, registreerimise mõju õiguste kehtestamisele, üleandmisele ja kasutamisele ning selliste õiguste pärimisele on erinevad, olenevalt eespool osutatud väärtpaberikategooriatest.

Seda küsimust reguleeritakse Portugali väärtpaberiseadustikuga, mis on heaks kiidetud 13. novembri 1999. aasta dekreetseadusega nr 486/99 ja mille kehtiv versioon on portugali keeles saadaval aadressil

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=450&so_miolo=&tabela=leis&nversao

MOOTORSÕIDUKITE REGISTRID

Mootorsõidukite ja nende haagiste õigusliku seisundiga seotud toimingud dokumenteeritakse mootorsõidukite registris (*Conservatórias do Registo Automóvel*).

Registreerimise seisukohalt käsitatakse sõidukitena liiklusseadustiku (*Código da Estrada*) kohaselt registreerimisele kuuluvaid mootorsõidukeid ja nende haagiseid.

Liiklusseadustiku artiklis 117 on sätestatud, milliste sõidukite ja haagiste registreerimine on kohustuslik. 3. mai 1994. aasta dekreetseadusega nr 114/94 heaks kiidetud liiklusseadustiku kehtiva versiooniga saab portugali keeles tutvuda aadressil

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_estrutura.php?tabela=leis&artigo_id=&nid=349&nversao=&tabela=leis&so_miolo

Mootorsõidukite registreerimise seadustiku (*Código de Registo Automóvel*) artiklis 5 on mootorsõiduki kohustusliku registreerimise kohta sätestatud järgmiselt:

„Artikkel 5

1. Registreerimisele kuuluvad:

a) sõiduki omandiõigus ja kasutusõigus;

b) mootorsõidukite müügilepingutes sätestatud omandiõiguse säilitamine;

c) hüpoteek, selle muutmine või loovutamine ning ka vastava kande järjekoha määramine;

d) kapitalirent ja sellest tulenev õiguste üleandmine;

e) üle aasta kestev rentimine, kui vastava lepingu tulemusena antakse omandiõigus eeldatavalt üle;

f) sõiduki rendileandmine ilma juhita;

g) registreeritud õiguste või laenu üleandmine ning selliste nõuete pantimine, arestimine ja konfiskeerimine;

h) arestimine ja mis tahes muu haldusmeede, mis mõjutab sõidukite vaba kasutamist;

i) maksualastes õigusaktides sätestatud võõrandamatuse või jääkmaksuga seotud kohustused;

j) kasutaja, kes ei ole sõiduki omanik;

k) maksejõuetuks tunnistamine;

l) eelnevalt registreeritud õiguste või koormatiste aegumine või muutmine, sõidukite omanike, kasutusvaldajate ja liisinguvõtjate nime või nimetuse ning alalise elukoha või registrijärgse asukoha muutmine;

m) registreerimistunnistuse konfiskeerimine juhtudel, kus haldus- ja politseiasutused on selleks korralduse andnud, samuti taotlus sõidukite arestimiseks ja konfiskeerimiseks omandiõiguse seadustamise erimenetluse alusel;

n) konfiskeerimine kriminaalmenetluse raames;

o) sellise sõiduki arestimine, mille suhtes on vastavalt liiklusseadustiku (heaks kiidetud 3. mai 1994. aasta dekreetseadusega nr 114/94, muudetud kujul) artikli 147 lõikele 3 väljastatud trahviotsus;

p) deklaratsioon sõiduki riigile sundvõõrandamise kohta lõpliku kohtuotsuse alusel;

q) mis tahes muud õigusnormide alusel registreerimisele kuuluvad asjaolud.

2. Eelmise lõike punktides a, b, d, e, f ja i osutatud asjaolude registreerimine ning sõidukite omanike, kasutusvaldajate ja liisinguvõtjate nime või nimetuse

ning alalise elukoha või registrijärgse asukoha muutmise registreerimine on kohustuslik.

3. Pärimisjärgluse puhul loobutakse omandiõiguse registreerimisest, kui pärija kavatses / pärijad kavatsesid sõiduki üle anda“.

Mootorsõidukeid ei saa pantida (mootorsõidukite registreerimise seadustiku artikkel 8).

Mootorsõidukite registreerimise suhtes kohaldatavate nõuetega saab tutvuda aadressil <https://justica.gov.pt/Registos/Veiculos/Documentos-do-veiculo>.

Mootorsõidukite registreerimist reguleeritakse 12. veebruari 1975. aasta dekreetseadusega nr 54/75, millega saab tutvuda aadressil

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=598&tabela=leis

Asjakohane on ka mootorsõidukite registreerimist käsitlev määrus (*Regulamento do Registo de Automóveis*), mida reguleeritakse 12. veebruari 1975. aasta dekreetseadusega nr 55/75, millega saab tutvuda aadressil http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=606&tabela=leis.

RIIKLIK ÕHUSÕIDUKIREGISTER

Õhusõiduk või autonoomne varustus (mootor, rootor, propeller jne) tuleb registreerida riiklikus õhusõidukiregistris (*Registo Aeronáutico Nacional*).

Registreerimistaotlus esitatakse vastaval vormil koos järgmiste dokumentidega:

ostu-müügileping või muu müüki tõendav dokument (*documento comprovativo da venda*);

eelmise registreerimisriigi õhusõidukiregistris registrist kustutamise tõend või tõend registrisse mittekuulumise kohta;

tollivormistust tõendav dokument, juhul kui õhusõiduk imporditi ELi-välisest riigist;

kaks fotot õhusõidukist, üks eest- ja teine kõrvaltvaates, värviliste riigi- ja registreerimistunnustega, formaadis 9x12, raamita ja neutraalsetes värvides.

Välisriigis väljastatud dokument peab olema varustatud poolte allkirjadega, mis on nõuetekohaselt notariaalselt tõestatud ja legaliseeritud, ning apostilliga, vastavalt välisriigi avalike dokumentide legaliseerimise nõude tühistamist käsitleva Haagi 5. oktoobri 1961. aasta konventsiooni artiklite 3 ja 4 sätetele, mis ratifitseeriti 24. juuni 1968. aasta dekreetseadusega nr 48450, või selle peab olema nõuetekohaselt notariaalselt tõestanud ja legaliseerinud Portugali diplomaat või konsulaarametnik selles riigis.

Dokumentidel, mille on Portugalis välja andnud juriidiline isik, peavad olema seaduslikult tunnustatud õiguslike esindajate allkirjad ja sõnad „nõuetekohaselt volitatud oma pädevuste kasutamisel“.

Lisateave on kättesaadav riikliku tsiviillennundusameti (*Autoridade Nacional de Aviação Civil*) veebisaidil:

<http://www.anac.pt/vPT/Generico/Aeronaves/RegistoAeronauticoNacional/RegistodeAeronaves/Paginas/RegistodeAeronaves.aspx>.

LAEVAREGISTER

Laevade registreerimist reguleeritakse 31. juuli 1972. aasta dekreetseadusega nr 265/72 (sadamavaldajate üldmäärus – *Regulamento Geral das Capitánias*), millega saab tutvuda aadressil

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=1721&tabela=leis&ficha=1&pagina=1&so_miolo=&

Kohaldatakse ka 28. märtsi 1989. aasta dekreetseadust nr 96/89, millega asutati Madeira rahvusvaheline laevaregister (*Registo Internacional de Navios da Madeira*), ja 23. augusti 1989. aasta ministri rakendusmäärust nr 715/89, millega reguleeritakse selle teatavaid aspekte.

Märkus. 28. märtsi 1989. aasta dekreetseadus nr 96/89 on uuesti avaldatud 27. augusti 2020. aasta seaduse nr 56/2020 lisana.

Selle õigusraamistiku kohaselt

tuleb selleks, et riigi laevad saaksid teostada oma klassifikatsioonile vastavat tegevust, registreerida laevade omandiõigus, välja arvatud mereväe aluste puhul (sadamavaldajate üldmääruse artikli 72 lõige 1);

asjaomaste õigusnormide kohaselt tuleb äriregistris registreerida ka kaubalaevad (sadamavaldajate üldmääruse artikli 72 lõige 3);

riigi laevad registreeritakse veeteede ametis, välja arvatud väikelaevad, mille registreerivad asjakohastes õigusaktides osutatud organisatsioonid (sadamavaldajate üldmääruse artikli 73 lõige 1);

uute laevade omandamise või ehitamise korral on pädev asjakohasel loal osutatud veeteede amet (sadamavaldajate üldmääruse artikli 73 lõige 2);

omandamiste või asendusehitude puhul on registreerimiseks pädev veeteede amet, kus registreeriti asendatud üksused (sadamavaldajate üldmääruse artikli 73 lõige 3);

laev, mis ehitati või omandati riigi mis tahes osas asuvas sadamas, võidakse müüa või registreerida riigi samas või teises osas asuvas sadamas tingimusel, et sellel on olemas asjakohane luba (sadamavaldajate üldmääruse artikli 73 lõige 4);

pardal olevad kerglaevad, ka juhul, kui need on päästepaadid, väikesed abikalalaevad ja väikesed mootorita ja purjedeta rannaveesõidukid nagu jullad, väikepaadid, täispuhutavad paadid ja vesijalggrattad, mida kasutatakse mõõna ajal kuni 300 m ulatuses, vabastatakse registreerimisest, kuid need jäävad nende tegevuslubade väljastamise eest vastutava veeteede ameti pädevusse (sadamavaldajate üldmääruse artikkel 77).

Laeva registreerimise nõuded on sätestatud sadamavaldajate üldmääruse artiklis 78.

Laevade registreerimise kohta surmajärgse pärimise korral kehtib eelkõige järgmine:

pärimise korral põhinevad kande muudatused vara jagamise lepingu tõendil või jagamise tabelil ja vastaval kinnitaval otsusel, millele on lisatud pädeva rahandusameti dokument kinnitusega, et pärimismaks (sadamavaldajate üldmääruse artikli 82 lõige 2) on makstud või tagatud või seda ei võlgneta;

pärimise teel või Portugali kohtutesse antud hagi tulemusel omandatud välisriigi laevad registreeritakse kõrgema ametiasutuse määratud veeteede ametis (sadamavaldajate üldmääruse artikli 75 lõige 3).

RELVAREGISTER

Relvi ja laskemoona käsitleva õigusraamistikuga, mis kiideti heaks 23. veebruari 2006. aasta seadusega nr 5/2006, saab tutvuda aadressil

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?artigo_id=692A0037&nid=692&tabela=leis&pagina=1&ficha=1&so_miolo=&versao=#artigo.

Relvad ja laskemoon tuleb kohustuslikus korras deklareerida ja registreerida politseis (PSP).

Surmajärgse pärimise kohta kehtivad nõuded on sätestatud eespool nimetatud relvi ja laskemoona käsitleva õigusraamistiku artiklis 37.

INTELLEKTUAALOMANDI REGISTREERIMINE toimub riiklikus tööstusomandi instituudis (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*).

Patendid, kasulikud mudelid, pooljuhttooted ja disainilahendused või mudelid, kaubamärgid, hüved või logod, päritolunimetused ja geograafilised tähised registreeritakse riiklikus tööstusomandi instituudis, kellele tuleb esitada asjakohased taotlused.

Tööstusomandi seadustikus on iga eespool osutatud kategooria kohta esitatud õiguse registreerimise või andmise taotluse nõuded ja mõju, ilma et see piiraks Euroopa Liidu õigusaktide ja kohaldatavate rahvusvaheliste konventsioonide kohaldamist.

Praktiline teave õiguse andmise või registreerimise taotluse koostamise ja esitamise kohta on [kättesaadav riikliku tööstusomandi instituudi veebisaidil](#).

3 Milline on asjaõiguste registrisse kandmise mõju?

Reeglina ei ole kinnisvaraga seotud asjaõiguste registreerimine seaduse kohaselt käsitatav õigustloovana. Muude varakategooriate puhul võib aga sellel reeglil olla erandeid, mis on ette nähtud konkreetsete õigusnormidega.

MAA REGISTREERIMISE MÕJU

Kinnisvaraga seotud asjaõiguste registreerimise mõju on sätestatud kinnistusregistri seadustiku artiklites 4–7:

„Artikkel 4 (pooltevaheline mõju)

1. Registreerimisele kuuluvatele toimingutele saavad tugineda nii pooled ise kui ka nende pärijad, ka juhul, kui need ei ole registreeritud.

2. Eespool esitatud sätet ei kohaldata toimingute suhtes, millega seatakse hüpoteek, ja nende pooltevaheline kehtivus oleneb kande kehtivusest.

Artikkel 5 (kehtivus kolmandate isikute suhtes)

1. Registreerimisele kuuluvad toimingud kehtivad kolmandate isikute suhtes alles pärast nende registreerimiskuupäeva.

2. Eelmise lõike sätteid ei kohaldata järgmistel juhtudel:

a) artikli 2 lõike 1 punktis a osutatud igamisel põhinev omandamine;

b) ilmsed servituudid;

c) määratlemata varadega seotud toimingud, kui need varad ei ole nõuetekohaselt deklareeritud ega määratletud.

3. Isikud, kes on kohustatud registreerimist julgustama, ei saa kande puudumise korral sellele huvitatud isikute suhtes tugineda; seda ei saa teha ka nende pärijad.

4. Registreerimise puhul on kolmandad isikud need, kes omandasid ühelt ja samalt isikult omavahel vastandlikud õigused.

5. Üle kuue aasta kestnud registreerimata liising ei ole kolmandate isikute suhtes kehtiv.

Artikkel 6 (registreerimisprioriteet)

1. Ühe ja sama vara kohta esimesena registreeritud õigus on hiljem registreeritud õiguste suhtes esimuslik kannete kuupäeva alusel ning sama kuupäeva puhul vastavate esitatud taotluste kellaajalises järjestuses.

2. (Kehtetuks tunnistatud).

3. Lõplikuks muutunud kanne säilitab sama prioriteedi, mis sel oli ajutisena.

4. Kui taotlus lükatakse tagasi, omandab kanne, mis tehakse põhjendatuks peetud kaebuse alusel, tagasi lükatud dokumendi esitamisele vastava prioriteedi.

Artikkel 7 (registreerimisest tulenev eeldus)

Lõplik registreerimine kujutab endast eeldust, et õigused on olemas ja kuuluvad registreeritud omanikule kandega kindlaksmääratud täpsetel tingimustel“.

ÄRIREGISTRIS REGISTREERIMISE MÕJU

Äriregistris registreerimise mõju tuleneb peamiselt äriregistri seadustiku artiklite 11–14 sätetest järgmisel viisil:

„Artikkel 11 (registreerimisest tulenev eeldus)

Lõplik registreerimine kujutab endast eeldust, et õiguslikud asjaolud on olemas kandega kindlaksmääratud täpsetel tingimustel.

Artikkel 12 (registreerimisprioriteet)

Ühede ja samade aktsiate või äriühinguosaluste kohta esimesena registreeritud akt on hiljem registreeritud aktide suhtes ülimuslik, taotluste esitamise järjekorras.

Artikkel 13 (pooltevaheline mõju)

1. Registreerimisele kuuluvatele toimingutele saavad tugineda nii pooled ise kui ka nende pärijad, ka juhul, kui need ei ole registreeritud.

2. Erandiks eelmisest lõikest on äriühingute asutamisdokumendid ja nende muudatused, mille suhtes kohaldatakse äriühinguseadustiku ning Euroopa aktsiaseltsse käsitlevate õigusaktide sätteid.

Artikkel 14 (kehtivus kolmandate isikute suhtes)

1. Registreerimisele kuuluvad toimingud kehtivad kolmandate isikute suhtes alles pärast nende registreerimiskuupäeva.

2. Toimingud, mis kuuluvad registreerimisele ja mille avaldamine on artikli 70 lõike 2 kohaselt kohustuslik, kehtivad kolmandate isikute suhtes alles pärast nende avaldamise kuupäeva.

3. Seaduslikud esindajad, kes on kohustatud registreerimist julgustama, ei saa kande puudumise korral sellele huvitatud isikute suhtes tugineda; seda ei saa teha ka nende pärijad.

4. Selle artikli sätteid ei piira äriühinguseadustiku ega Euroopa aktsiaseltside suhtes kohaldatavate õigusaktide sätete kohaldamist“.

VÄÄRTPABERITE REGISTREERIMISE MÕJU

Väärtpaberite registreerimise mõjuga saab tutvuda eespool osutatud väärtpaberiseadustikus (*Código dos Valores Imobiliários*) ning see võib asjaomaste väärtpaberite kategooriatest olenevalt erineda. Registreerimisest tulenevalt võib tekkida õigus teatava kategooria väärtpaberitele (eespool osutatud väärtpaberiseadustiku artikkel 73).

ÜLEJÄÄNUD EESPOOL OSUTATUD VARAKATEGORIADE REGISTREERIMISE MÕJU

Relvade, õhusõidukite, laevade, mootorsõidukite, intellektuaal- või tööstusomandi registreerimise mõjuga saab iga vastava varakategooria puhul tutvuda juba nimetatud konkreetsetes õigusaktides.

4 Kas on olemas erinormid ja menetlused sellise asjaõiguse kohandamiseks, millele isikul on õigus vastavalt pärimisele kohaldatavale õigusele, juhul kui selle liikmesriigi õiguses, kus kõnealusele õigusele tuginetakse, on see asjaõigus tundmatu?

Pärimisasjade korral saab asjaõiguse kohandamise suhtes põhimõtteliselt kohaldada tsiviilseadustiku artiklit 15 (nt kui kohanduse teeb kohus kohtumenetluse ajal) ja kinnistusregistri seadustiku artiklit 43-A (nt kui kohanduse teeb registripidaja registreerimisdokumendis).

Tsiviilseadustiku artikkel 15 (nõuetekohasus)

„Seadusele määratud pädevus hõlmab üksnes norme, mis oma sisu ja funktsiooni poolest selles seaduses moodustavad osa kollisiooninormides osutatud doktriini süsteemist.“

Kinnistusregistri seadustiku artikkel 43-A (välisriigi õiguse tõendid)

„Kui registreerimistaotluse menetletavust tuleb hinnata välisriigi õiguse alusel, peab huvitatud isik tõendama selle sisu asjakohase dokumendi abil.“

Lisaks nendele õigussätetele on doktriiniga töötatud välja tõlgendamismõisted. Nende doktriinimõistete kohaselt hõlmab kohandamise lai mõiste vähemalt kahte eri olukorda.

Rangelt võttes on kohandamine olukord, mis võib ilmneda, kui kahe erineva pärimis käsitleva seaduse kohaldamisel tekib tehniline probleem. Näiteks kui lapsendatud lapse lapsendanud vanemad ja bioloogilised vanemad surevad ning lapsendanud vanemate surmast tuleneva pärimise suhtes kohaldatakse riigi X õigust ja bioloogiliste vanemate surmast tuleneva pärimise suhtes kohaldatakse riigi Y õigust, võib see viia tulemuseni, mida ei ole ette nähtud kummagi asjaomase õigussüsteemiga (nt et lõpuks ei ole lapsendatud laps ei lapsendanud vanemate ega bioloogiliste vanemate pärija). Kohus peab selle olukorra lahendamise kohandamise abil.

Teine olukord, mitte sõna otseses mõttes kohandamine, vaid pigem asendamine/ülevõtmine ilmneb juhul, kui teise õigusega hõlmatud doktriin asendatakse oma riigi õigusaktidest tuntud doktriiniga.

Asendamise/ülevõtmise mõiste on asjakohasem raamistik Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määruse (EL) nr 650/2012 (mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist) artiklis 31 osutatud asjaõiguse kohandamise juhtumite korral. Näiteks võib tuua *rendivalduse* doktriini (mis on olemas muu riigi õiguses, aga mitte Portugali õigusaktides) asendamine hoonestusõigusega (mis on Portugali õigusaktides olemas).

Sellise asendamise/ülevõtmise võivad teha nii kohus kohtumenetluse käigus kui ka registripidaja registreerimise ajal. Registripidaja otsuse saab kohtus edasi kaevata (kinnistusregistri seadustiku artiklid 140–146).

MÄRKUS

Selles teabelehes esitatud teave ei ole ammendav ega kontaktpunktile, kohtutele või muudele organitele ja ametiasutustele siduv. Kuigi neid ajakohastatakse korrapäraselt, ei pruugi teabelehed sisaldada kõiki õigusaktidesse tehtud muudatusi ja seega ei asenda kehtivate õigusaktidega tutvumist. Viimati uuendatud: 04/03/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.